

Coloniștii germani în Basarabia, „oameni evlavioși și vrednici”

Prin expoziția „Oameni cuvioși și harnici...” - coloniștii germani în Basarabia se dorește prezentarea fațetelor sociale, culturale și de istorie contemporană ale vieții acestui grup de oameni. Expoziția este organizată de Muzeul Național de Arheologie și Istorie a Moldovei, Moldova-Institut Leipzig, Universitatea Liberă din Berlin. Expoziția a fost inaugurată la 12 octombrie 2010 în incinta Muzeului Național de Arheologie și Istorie (str. 31 August 1989, nr. 121) și va putea fi vizitată până la 1 decembrie 2010.

La începutul sec. XIX, Basarabia era pentru mulți germani un pământ dorit. Imigrații germani veneau cu mii în partea de nord a Mării Negre, până la Caucaz. Declanșatori ai acestui exod în masă au fost presiunile politice, consecințele războiului, precum și necesitățile economice. Și motivele religioase au jucat un rol important pentru emigrare, cum ar fi așteptarea că reînnoirea profetică a lui Cristos s-ar produce în cursul și ar avea loc în preajma muntelui Ararat.

Emigrarea a fost promovată de către țarul Alexandru I, ca să stimuleze deschiderea economică a provinciei ruse. Coloniștii germani, fiind în mare parte țărani evlavioși, viticultori și meșteșugari iscusiți, prin cunoștințele lor și prin dezvoltarea economică trebuiau să servească drept model pentru populația localnică, țarul asigurându-i că le vor fi oferite privilegiile importante și libertăți.

Cu toate acestea, inițial, condițiile erau extrem de dure pentru noștii: drumul anevoios, precum și asigurarea insuficientă cu produse alimentare de bază i-a costat pe mulți imigranți viața. Autoritățile ruse au acordat comunelor populate de coloniști o autonomie extinsă. Orânduirea comunală forma climatul social al coloniștilor, oferindu-le un cod comportamental: munca individuală, ajutorul acordat vecinilor și interesele comunei se completau reciproc.

Astfel, prin donații, a fost finanțată construcția spațiilor de locuit pentru săraci, dar și a spitalelor. Până în 1871, exista o administrație separată pentru coloniști. Limba de comunicare era germană și prin intermediul acestei administrații era promovată dezvoltarea economică și socială în cadrul coloniilor.

Coloniștii germani din Basarabia erau, preponderent, de religie evanghelică. Modul lor de viață și mentalitatea erau influențate de o morală pietistă, care i-a obligat să aibă un mod de viață econom, concepții de muncă speciale, să aprecieze școala și instruirea. În coloniile germane ale Basarabiei, „bisericele-comuna-școli” asigurau învățământul elementar general. Deja în 1844, în Sarata, fusese deschis un seminar german pentru profesori. Acesta a fost primul în toată Rusia de Sud și, în același timp, cel mai vechi dintre toate instituțiile de

învățământ pentru profesori, confirmat oficial în Imperiul Rus.

Până în 1940, s-a dezvoltat o comunitate germană prosperă, având peste 100 de alte colonii, sate în arendă, bunuri și gospodării. Condițiile de viață îmbunătățite și dezvoltarea producției au promovat dezvoltarea și bunăstarea. Majoritatea populației germane activa în agricultură, în mare parte ca țărani independenți. Aproape 13 % activau ca meșteșugari, 3 % în comerț, meșteșuguri și industrie. Cota-parte de preoți, profesori, medici, juriști și alte persoane cu studii superioare constituia în medie 2,5%.

Partea cea mai importantă a coloniilor germane era în regiunea Akkerman (Cetatea Albă). Coloniile germane existau și în partea de sud-vest și în centrul Basarabiei, precum și în raioanele de nord Soroca și Bălți. Recensământul populației din anul 1930 demonstrează că germani au existat în toate orașele și în raioanele basarabene.

În Basarabia, germanii locuiau în mod preponderent în comune omogene germane. În târgurile mai mari locuiau reprezentanți ai mai multor etnii. Deși germanii comunicau și cooperau cu alte grupuri etnice, căsătoriile dintre persoane de etnii diferite se întâlneau relativ rar, în special din cauza conștiinței de grup, transmisă de biserică și religie.

După izbucnirea Primului Război Mondial, germanii din Basarabia erau considerați „dușmani interni”. În 1915, au fost emise legi de expropriere, școlile germane fiind închise. Deportarea în masă în Siberia, planificată pentru anii 1916-17, a fost împiedicată doar de iarna grea și de declanșarea Revoluției din Februarie. După Primul Război Mondial, în anul 1918 Basarabia a intrat în componența României. Această colitură a adus cu sine momente cruciale în viața economico-socială și culturală a germanilor, dar a asigurat pentru început supraviețuirea minorității germane în mediul cu care s-au obișnuit. Cu toate acestea, „politica de românizare” a guvernului român a dus la naționalizarea școlilor elementare generale germane, cota profesorilor germani a fost micșorată, iar limba germană nu a mai fost acceptată ca limbă de predare.

În urma „Pactului Hitler-Stalin” și

a înțelegerilor germano-sovietice din „protocolul adițional secret”, istoria coloniilor germanilor în Basarabia a cunoscut, în toamna anului 1940, un final abrupt. Un ultimatum sovietic din 26 iunie 1940 a obligat România să se retragă din Basarabia și din nordul Bucovinei în decurs de trei zile. La 28 iunie Armata Roșie a ocupat aceste regiuni.

Populația germană din Basarabia – pe atunci în jur de 93.500 de oameni – a fost strămutată în Imperiul German, în baza acordului germano-sovietic de la 5 septembrie 1940 privind strămutarea. Din motive familiale, în Basarabia au rămas doar 2.000 de persoane.

Cea mai mare parte a germanilor după o perioadă îndelungată de aflare în lagare în 1941-1942 a fost strămutată în Polonia ocupată. În ianuarie 1945, la fel ca și milioanele de refugiați din regiunile de est, aceștia au fost nevoiți să se refugieze în Occident din cauza Armatei Roșii. În Germania de după război ei și-au creat o nouă existență și o nouă bunăstare – adesea în regiunile de unde proveneau strămoșii lor.

Din 1980, sute de germani basarabeni vizitează fostele colonii germane din regiunea Mării Negre, întreținând relații bune și prietenoase cu populația din Republica Moldova și din regiunea Odesa. Programul „Ajutor pentru Basarabia”, coordonat de Uniunea Germanilor Basarabeni, precum și inițiativele private susțin populația țării în diverse moduri. Drept exem-

ple impresionante privind bunele relații servesc restaurările bisericilor în Albotă/Moldova (2003) și în Sarata/Ucraina (1995) cu donații germane, precum și transmiterea în folosință a acestora reprezentanților confesiunilor locale.

Die Deutschen Bessarabien Eine Minderheit (1814 bis heute)

PUBLICITATE

Vă gândiți să emigrați?

- Vous avez envie de vivre et d'évoluer dans une société ouverte et dynamique?
- Vous êtes jeune et détenez une formation universitaire technique ou professionnelle sanctionnée par un diplôme?
- Vous avez une bonne connaissance du français ou la volonté de l'apprendre?

- Vreți să trăiți și să evoluati într-o societate deschisă și dinamică?
- Sunteți tânăr și aveți o diplomă universitară sau profesională?
- Cunoașteți bine limba franceză sau să o învățați?

Evaluati on-line șansele dumneavoastră de a emigra în Quebec completând *Evaluarea preliminară*.
Răspuns instantaneu și gratuit!

www.immigration-quebec.ca/moldavie
Site officiel du gouvernement du Québec
Pour plus d'information
biq.vienne@micc.gouv.qc.ca

Qué

Zeitung „Ziarul de Gardă”
Veröffentlichung des Artikels am 14.10.2010